

мати зовнішній ефект; – реалізація запропонованих рекомендацій за результатами аудиту має бути закріплена за конкретними виконавцями і здійснена в домовлені строки.

Отже, вирішення питання організації аудиту маркетингової діяльності на підприємстві досить важливий і суттєвий крок за нинішніх ринкових умов. Саме такий аудит, на нашу думку, дозволить здобути інформацію про закономірності й особливості розвитку ринків певних товарів, відповідність діяльності підприємства споживчому попиту, дізнатися про досягнення виробничих і комерційних цілей, суттєві причини відхилень від запланованих показників розвитку підприємства; запропонувати рекомендації та шляхи покращення фінансового та господарського становища, підвищити конкурентоспроможність підприємства.

Марія ДЕРІЙ

Тернопільський національний економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЗВІТНОСТІ ЩОДО ГРОШОВО-РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ У ЖИТЛОВОМУ БУДІВНИЦТВІ

Спорудження конкретного об'єкту будівництва в середньому триває 36 місяців, тобто приблизно три роки, саме тому для комплексного контролю і аналізу необхідно розглядати звітність за цей період. Водночас, в процесі ведення обліку варто також формувати й проміжну звітність, щоб здійснювати поточний контроль за раціональним використанням грошових коштів.

П(С)БО 3 “Звіт про рух грошових коштів” та П(С)БО 18 “Будівельні контракти” – на національному рівні, а також відповідно – МСБО 7 (IAS 7) та МСБО 11 (IAS 11) – на міжнародному слугують нормативно-правовим забезпеченням звітності в частині обліку грошово-розрахункових операцій у будівельній галузі. Ці стандарти є достатньо обґрунтованими для застосування.

Водночас, слід звернути увагу на характерні особливості “Звіту про рух грошових коштів” у будівництві, окремі із яких відображаються у даних положеннях, а деякі потребують удосконалення. Так, особливості звітності у будівництві можна розглядати на певних рівнях:

1. Рівень відкритості. Дані Звіту про рух грошових коштів іноземних публічних підприємств, на відміну від національних, є відкритими. Водночас, звітність будівельних підприємств в Україні і за кордоном є закритою. З одного боку, інформація бухгалтерського обліку повинна бути прозорою, і подаватись не лише внутрішнім, а й зовнішнім користувачам, а з іншого – підприємства побоюються конкурентів, тому не показують даних фінансової звітності. На наш погляд, раціональне вирішення цієї проблеми зробили американські компанії, котрі подають окремі дані консолідованої звітності.

2. Рівень прибутковості, котрий є самоціллю будівельного підприємства і відображається, перш за все, у “Звіті про фінансові результати” (ф. 2). Чимало показників якого, із використанням прямого чи непрямого методів, відображаються у “Звіті про рух грошових коштів” (ф. 3). Варто зазначити, що саме будівельні підприємства є одними із найприбутковіших в Україні. Насамперед, через те, що тут нагромаджуються значні суми грошових коштів через велику кількість здійснених грошово-розрахункових операцій. Тим не менше, за кордоном будівельні підприємства не належать до найприбутковіших, оскільки рівень їхньої рентабельності перевищують нафтові та газові підприємства.

3. Рівень інвестування, по суті, відображається у другій частині “Звіту про рух грошових коштів” (ф. 3). Рівень відкритості має значний вплив на інвестування, адже важко залучити інвестора, коли звітність є закритою і недоступною для потенційних інвесторів. Так, часто в окремих будівельних підприємствах показники у цій частині звіту є незначними, відсутніми чи недоступними для зовнішніх користувачів, а відсутність інвестицій ставить під сумнів потребу в існуванні другої частини “Звіту про рух грошових коштів”.

4. Рівень переліку статей звітності. Перелік статей форми 3 є однаковим для всіх національних підприємств незалежно від їх галузевих особливостей. Така система, з одного боку, дає змогу швидко зводити показники статистичної звітності, проте не завжди є вигідною для самих будівельних підприємств. Іноземний досвід показує, що статті звітності формуються кожним підприємством індивідуально. Водночас, у М(С)БО 7 “Звіт про рух грошових коштів” і М(С)БО 11 “Будівельні контракти” не має жодних рекомендацій щодо можливого переліку таких статей, які варто запровадити.

5. Рівень показників. Система показників впливає на формування Звіту про рух грошових коштів та, водночас, впливає із нього. Інформація із Балансу, Звіту про фінансові результати використовуються для підрахунку окремих показників Звіту про рух грошових коштів. Дані із форми 3 також використовують для подальших розрахунків у аналізі.

Х. Й. Фолльмут зазначає, що в кожному підприємстві для менеджменту і контролінгу необхідна ефективна інформаційна система з раціональними показниками, яка забезпечує облік, а показники фінансової звітності відображають систему облікових даних.

Таким чином, на основі рівнів відкритості, прибутковості, інвестування, переліку статей звітності і показників формуються особливості “Звіту про рух грошових коштів” та чітко виражаються у практичній діяльності житлових підприємств в процесі ведення обліку.

Юлія ІВАХІВ

ДВНЗ “Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана”

ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОРИСНОЇ ФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ: ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ

Достовірна інформація про фінансово-майновий стан, результати діяльності та перспективи розвитку економічної одиниці є необхідною передумовою для прийняття зважених та ефективних управлінських рішень різними суб'єктами господарювання – кредиторами, інвесторами, власниками, контрагентами, керівниками. Основні вимоги щодо якісних характеристик корисної інформації, яка розкривається при фінансовому звітуванні, викладені у Концептуальній основі МСФЗ (2010) [1]. Зважаючи на декларацію реформування системи обліку та фінансової звітності України у напрямі міжнародних стандартів, національні П(С)БО у частині принципів і якісних характеристик інформації потребують перегляду та удосконалення. Необхідно створити несуперечливу теоретико-методологічну базу для гармонізації системи обліку і звітності та формування інтегрованого інформаційного середовища ведення бізнесу у глобальному масштабі.

Для того, щоб бути корисною користувачам у прийнятті рішень, інформація повинна володіти певними якісними характеристиками. За П(С)БО 1 такими є дохідливість, доречність, достовірність і зіставність [2]. Якісні характеристики стосуються фінансової інформації, яка міститься у фінансових звітах, так само, як і фінансової інформації, наданої в інші способи у процесі фінансового звітування.

Дещо інший підхід розроблено і прийнято нещодавно у провідних зарубіжних країнах. Зокрема, органами-регуляторами FASB (США) та IASB (Рада з МСФЗ) погоджено якісні характеристики фінансової інформації розділити на дві групи: основні та підсилюючі. Перші – доречність (relevance) і вірне відображення (faithful representation), вважаються невід'ємними атрибутами корисної інформації, тому за відсутності хоча б одного з них інформація не може бути використаною у процесі обґрунтування рішень. До підсилюючих характеристик віднесено зіставність (comparability), перевірність (verifiability), своєчасність (timeliness) і зрозумілість (understandability). Вони є менш суттєвими, але все ж бажаними.

Взаємозв'язок зазначених якісних характеристик корисної інформації, яка може розкриватись у фінансовій звітності підприємств відповідно до міжнародних стандартів, продемонстровано на рис. 1, де KL – вісь якісної інформації; ОК – ступінь доречності